

V.7016.112.2014.MS

**Pan
Bartosz ARŁUKOWICZ**

Minister Zdrowia

Memorandum Panie Ministrze

Rzecznik Praw Obywatelskich zaniepokojony jest sytuacją panującą w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, a także biernością instytucji odpowiedzialnych za funkcjonowanie tego Instytutu oraz za leczonych w nim pacjentów.

Stan utrzymania obiektów należących do Instytutu oraz warunki, w jakich hospitalizowani są pacjenci tej placówki jest Panu Ministrowi znany. Przeciekający dach, grzyb na suficie, nieszczelne okna, nieodpowiednie do pory roku temperatury, a przy tym przepełnienie oddziałów, w wyniku którego pacjenci umieszczani są na korytarzach, to część z istniejących nieprawidłowości, które nie tylko naruszają godność pacjentów, ale też negatywnie wpływają na proces ich leczenia. Bieżące prace remontowe oraz wykonywane przeglądy, o których władze Instytutu informowały Rzecznika Praw Obywatelskich, w założeniu służą jedynie usunięciu awarii, które mogłyby uniemożliwić dalszą eksploatację obiektów. Działania te nie wpływają jednak na ogólną poprawę warunków bytowych w tej placówce. Oczywistym jest, że generalny remont wymaga pozyskania przez Instytut środków finansowych, także z budżetu państwa. Potrzeby Instytutu również są znane w podległym Panu Ministrowi resorcie. Zaspokojenie tych potrzeb jest jednak uzależniane od wysokości środków, jakie przeznaczone zostaną na cele związane z ochroną zdrowia czy to w budżecie państwa na rok 2015 czy też w poszczególnych programach operacyjnych, przygotowywanych obecnie przez instytucje Unii Europejskiej.

W oczekiwaniu na przyznanie takich środków zarówno władze Instytutu, jak i resort zdrowia, odpowiedzialny za organizację ochrony zdrowia psychicznego, pozostają jednak bierne i tolerują istniejący stan rzeczy, w którym w sposób ewidentny dochodzi do naruszania prawa pacjentów do poszanowania intymności i godności, wynikającego z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. z 2012 r. Nr 159 ze zm.).

Problem warunków panujących w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie nie jest nowy. Na poważne nieprawidłowości w tym zakresie Rzecznik Praw Obywatelskich wskazywał już na początku 2010 r., po przeprowadzeniu w tej placówce wizytacji. Problem ten wielokrotnie sygnalizowany był także przez Rzecznika Praw Pacjenta. Mimo to w ostatnich latach nie podjęto żadnych kompleksowych działań, które w sposób widoczny wpłynęłyby na poprawę warunków oferowanych pacjentom Instytutu. Poza sfinansowaniem budowy nowej Kliniki Sądowej, która swoim standardem znacznie odbiega od innych oddziałów Instytutu, dofinansowano jedynie modernizację oddziałów neurologii. Wniosek o wsparcie modernizacji i remontu klinik psychiatrycznych ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, składany przez władze Instytutu dwukrotnie, nie został przyjęty do realizacji.

Brak jakiegokolwiek programu naprawczego, a w szczególności brak środków na poprawę warunków leczenia w szpitalach psychiatrycznych jest szerszym problemem, związanym z trwałym niedofinansowaniem ochrony zdrowia psychicznego. Jak widać na przykładzie Instytutu, poprawy w tej dziedzinie nie przyniosło wdrożenie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, ustanowionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r.¹ Tymczasem jednym z zadań, jakie Program ten nałożył na resort zdrowia, było opracowanie i realizacja programu zdrowotnego, dotyczącego właśnie stymulowania restrukturyzacji i finansowania bazy stacjonarnego leczenia psychiatrycznego. Zadanie to służyć miało zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz.U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128).

i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej, a także innych form opieki, w tym niezwykle ważnej, pozaszpitalnej opieki środowiskowej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 14 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014 r. Nr 1648) **zwracam się do Pana Ministra z prośbą o niezwłoczne podjęcie działań w celu zapewnienia pacjentom Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie takich warunków leczenia, w których nie będzie naruszane ich prawo do poszanowania godności i intymności.**

Z poszanowaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich